

бюро розслідувань в Україні стане ще одним кроком на шляху будівництва, цілісного громадянського суспільства в нашій державі.

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук ***Храпенко Олена Олегівна.***

Шевченко Я. М.

студентка 2-го курсу факультету
прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ У ПРАВООХОРОННІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

Останнім часом в Україні досить гостро постає питання з приводу корупції, яка, на жаль, стала системним явищем у нашій державі, й має величезний на всі сфери суспільного життя. Насамперед корупція перешкоджає утвердженню й становленню верховенства права в державі, до якого так прагнуть всі цивілізовані держави світу. Не можна заперечувати, що корупція створює загрозу й національній безпеці та політичній стабільності. Тому пріоритетним напрямом держави стало удосконалення антикорупційного законодавства та реформування правоохоронних органів. При цьому, велике значення відіграє створення Державного бюро розслідувань.

Кроком вперед у боротьбі із корупцією та припинення свавілля посадових осіб вищого рангу та службових осіб правоохоронних органів є створення Державного бюро розслідування — центрального органу виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції.

12 листопада 2015 року Верховною Радою України було ухвалено Закон України «Про Державне бюро розслідувань», який визначив основні засади організації та діяльності Державного бюро розслідувань. Метою цього органу є утвердження справедливості у суспільстві шляхом неупередженого, незалежного, повного та всебічного розслідування злочинів, а також притягнення винних до встановленої законом відповідальності, незважаючи на їхні посади, зв'язки та ресурси.

Важливою проблемою досудового розслідування залишається визначення місця Державного бюро розслідувань в системі правоохоронних органів. Оскільки, відповідно до чинного Закону це — центральний орган виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність.

Одразу виникає питання наскільки цей орган є незалежним та перед ким він звітує. Щодо незалежності, то відповідно до ст. 4 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», ДБР є незалежним від незаконного втручання у його діяльність і це гарантується цим законом та іншими нормативно-правовими актами.

Іншим аспектом незалежності є підконтрольність та підзвітність. Так, Державне бюро розслідувань не підпорядковане жодному міністерству. За змістом ч. 1 ст. 23 вказаного Закону, контроль за діяльністю ДБР здійснюється в порядку, визначеному Конституцією України, Законом України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави» та іншими законами України. Директор Бюро щорічно звітує про діяльність Державного бюро розслідувань та інформує Президента України, Верховну Раду України та Кабінет Міністрів України з основних питань його діяльності, у тому числі і підпорозділів, про виконання покладених на орган завдань, додержання законодавства, прав і свобод людини і громадянина (Про державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листопада 2015 р. № 794-VIII [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19>).

Враховуючи, що основним завданням Державного бюро розслідувань є провадження досудового розслідування щодо високопосадовців, суддів і працівників правоохоронних органів, його підпорядкування має забезпечити необхідний рівень незалежності цієї структури та виключити можливість протиправного впливу з боку зацікавлених осіб (Скулиш Є. Д. Проблемні питання створення державного бюро розслідувань / Скулиш Є. Д. // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). — 2013. — № 2. — С. 60–71). Саме надання статусу центрального органу виконавчої влади, та його незалежність робить Державне бюро розслідування один з найвпливовіших суб'єктів в системі правоохоронних органів. Є. Скулиш зазначає, що створення в спеціалізованого органу досудового розслідування, що уповноважений розглядати справи про злочини та корупційні правопорушення, вчинені службовими особами, які займають особливо відповідальне становище, є дуже важливим кроком для забезпечення їх швидкого, об'єктивного, незалежного та неупередженого розслідування.

Також виникає питання чи не дублює ДБР повноваження такого органу як Національне антикорупційне бюро. Однозначно ні, оскільки

Національне антикорупційне бюро України має обов'язок досудового розслідування діянь, передбачених статтями Кримінального кодексу України за корупційні злочини, якщо суб'єктом вчиненого злочину є посадова особа органу публічної влади. На ДБР у свою чергу покладається обов'язок здійснювати досудове розслідування злочинів, що передбачені Кримінальним кодексом України у тому разі, якщо ці злочини вчинені службовцями Національного антикорупційного бюро України.

Отже, варто зазначити, що поява новітнього, незалежного бюро у системі правоохоронних органів є важливим етапом для боротьби із корупційними злочинами, що вчиняються посадовими особами державної влади. Зі створенням ДБР з'являється можливість створити сучасне відомство, що стоятиме на стражі державного правопорядку.

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук *Деменчук Марина Олександрівна*.

Шпендак В. М.

студентка 2-го курсу факультету
прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

**ДО ПИТАННЯ ЗАСАД ДІЯЛЬНОСТІ
ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ**

Україна поступово впроваджує європейські стандарти у сфері судоустрою, судочинства, діяльності правоохоронних та правозахисних органів, запозичуючи позитивний досвід інших держав. Однією з найочікуваніших подій було створення та початок діяльності Державного бюро розслідування (надалі — ДБР), яке відповідає викликам та потребам сучасності. У зв'язку з цим, одним з найважливіших проблем, що потребує дослідження в рамках діяльності цього органу, є засади його функціонування.

Основним законодавчим актом, що регулює діяльність ДБР є Закон України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 року, який надає перелік таких принципів, а саме: верховенство права, тобто гуманне ставлення до особистості; законність; справедливість; неупередженість; незалежність та персональна відповідальність кожного службовця Державного бюро розслідувань; відкритість і прозорість діяльності; політична нейтральність та позапартійність; єдинона-